

Nieuwsbrief augustus 2025

In deze nieuwsbrief aandacht voor

- [Maandlezing](#)
- [Died Visserprijs](#)
- [Tentoonstelling werk Died Visser](#)
- [Open Monumentendag](#)
- [De agenda voor de komende maanden](#)
- [Schoenhove 17](#)
- [Han van der Kop](#)
- [Bijlage: de Died Visserprijs](#)

Een bijzondere maandlezing

Op **donderdag 11 september 2025** zullen Ad de Vaal en Sam Koppenaal de maandlezing verzorgen. De avond vindt plaats in het ARTO-theater, Het Klooster 5 in Schoonhoven. Vanaf 19.30 uur is de zaal geopend en is er de mogelijkheid een kopje koffie te drinken. De lezing begint om 20.00 uur. Aansluitend wordt de Died Visserprijs uitgereikt. Iedereen is welkom, het is niet nodig een plaats te reserveren.

Died Visser: Gemeentearchitect van Schoonhoven, een prijs waard

Bijna 30 jaar was Diederik (kortweg Died) Visser gemeentearchitect in Schoonhoven. Hij begon zijn carrière in Schoonhoven in 1925 en die eindigde in 1954. Ontwerpen van zijn hand sieren nog steeds onze stad. Een aantal van de door hem ontworpen gebouwen is aangewezen als gemeentemonument en één is er aangewezen als rijksmonument. **Ad de Vaal** zal in de lezing ingegaan op de stromingen in de architectuur die zijn werk hebben beïnvloed en met welke bekende kun-

stenaar hij heeft samengewerkt en aan welke details je een door hem ontworpen gebouw herkent, hoewel dat wel eens tot vergissingen kan leiden! Hoe en waardoor dat komt zal je duidelijk door het verhaal van Ad de Vaal. Het waren maar dertig jaren maar die dertig jaren hebben wel hun sporen nagelaten in Schoonhoven. Het is dan ook de moeite waard om op een vrije middag eens een wandeling te maken langs de grenzen van de stad Schoonhoven uit de jaren voor de Tweede Wereldoorlog, waar veel van de gebouwen staan die door Died Visser en de collega's waarmee hij heeft samengewerkt zijn ontworpen, zeker nadat je ins-en-outs van 11 september hebt gehoord.

Na de pauze zal **Sam Koppenaal** (stads- & architectuurhistorica en lid van de commissie die de voordracht voor de Died-Visserprijs heeft opgesteld) de keuze van de nominaties voor de Died-Visserprijs toelichten en een inleiding houden. Zij schetst de ontwikkelingen in de omgang met de historische stad in de periode nadat Died Visser Schoonhoven naar zijn hand zette. In de jaren '60 en '70 vond de voorganger van de Died Visserprijs, de restauratieplaquette (voor stadsherstel) haar oorsprong. Dit is ook de periode waar stadsvernieuwing langzaam over ging in stadsherstel, met als hoogtepunt het Europese monumentenjaar in 1975, dit jaar 50 jaar geleden. Waarom zijn we gestopt met het zondermeer vervangen van oudere gebouwen en overgestapt op herbestemming? Wat was de rol van de gemeente en hoe past de HVS in deze geschiedenis?

Sam Koppenaal eindigt met drie objecten die de commissie genomineerd heeft voor de Died Visserprijs, waarna de voorzitter van de HVS de toekenning van de eervolle vermeldingen zal toelichten en de Died Visserprijs zal uitreiken.

Died Visserprijs

In het verleden heeft de Historische Vereniging Schoonhoven een aantal keren de restauratieplaquette uitgereikt. De laatste keer was in 2011 (zie <https://historischeverenigingschoonhoven.nl/activiteiten/plaquette-stadsherstel/>). In 2025 besloot het bestuur deze (bijna) vergeten traditie weer nieuw leven inblazen. Lag de nadruk in de vorige eeuw op restaureren (in oude staat herstellen) de opvattingen zijn in deze eeuw verschoven naar het aan de eisen van de huidige tijd aanpassen. We hebben de naam van de prijs daarom aangepast en omdat het dit jaar 100 jaar geleden is dat Died Visser de gemeentearchitect werd is zijn naam aan de prijs gekoppeld. Lees er meer over in de [bijlage](#) aan het eind van deze nieuwsbrief.

Tentoonstelling Het werk van Died Visser

In de Hoge vierschaar (onder het Stadhuis) is vrijdag 12, zaterdag 13 en zondag 14 september een tentoonstelling gewijd aan het werk van Visser en de bekroonde objecten.

De tentoonstelling is vrijdag van 11.00 tot 17.00 uur geopend. Om 17.00 uur is de officiële opening, met een woordje van de voorzitter en een toelichting door wat deskundigen.

Noteert u deze data in uw agenda?

Vrijdag 12 september 11.00 – 17.00 uur tentoonstelling werk van Died Visser en bijzondere panden in Schoonhoven

Officiële opening om 17.00 uur

Zaterdag 13 september 10.00 – 16.00 uur Open Monumentendag, diverse activiteiten op de Stenen Brug en een tentoonstelling in de Hoge Vierschaar (onder het stadhuis)

Zondag 14 september 13.00-16.00 uur, tentoonstelling over architectuur in de Hoge Vierschaar, onder het stadhuis.

Donderdag 9 oktober (ARTO-theater) – Cobie van Lent, de geschiedenis en restauratie van Huis te Vliet

Donderdag 13 november (ARTO-theater) – Aart Zwijnenburg, AZS -

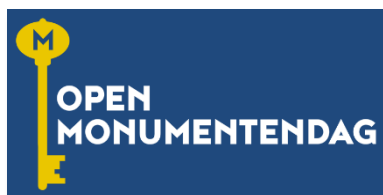
Meubelen en familieverhalen

Donderdag 11 december (ARTO-theater) – Jeroen Patijn, Fotoavond

De lezingen in het najaar vinden plaats op de **tweede** donderdag van de maand!

Open Monumentendag: Architectuur en Erfgoed

Het programma voor de Open Monumentendag wordt in de tweede week van september in een extra nieuwsbrief rondgestuurd.

De hoofdlijnen van het programma van 123 september:

10.00 – 16.00 uur tentoonstelling in de Hoge Vierschaar

10.00 – 16.00 uur demonstraties van ambachtelijk restauratiewerk (smid, houtdraaier, steenhouwer en glazenier) en voor kinderen de mogelijkheid om vogelhuisjes te bouwen.

11.00 – 15.00 uur beklimming van de toren van de Grote Kerk

10.00 – 16.00 uur vrije wandeling langs panden van Died Visser

12.00 en 14.00 uur wandeling onder leiding van architect Wim van As (lid van de commissie die de voordracht voor de Died Visserprijs maakte), langs panden van Died Visser en plekken die misschien ook wel voor de Died Visserprijs in aanmerking zouden kunnen komen.

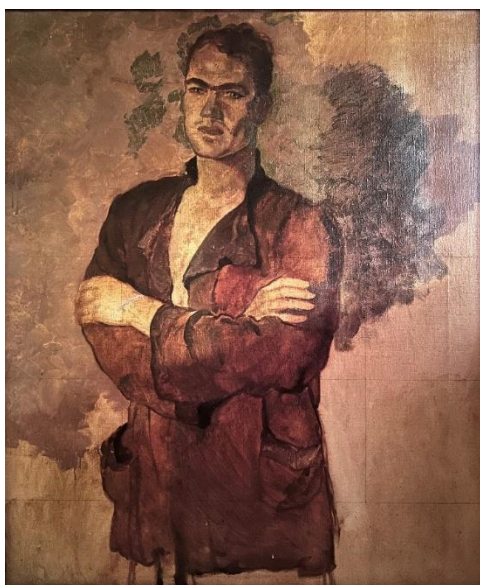
Scoenhove 17

In de eerste twee weken van september wordt de nieuw Scoenhove bezorgd. Het thema van dit nummer is Architectuur en Erfgoed. In Scoenhove zijn zes bijdragen opgenomen.

- Mieke de Haan – Ontworpen met Liefde
- Jeroen Patijn – De Swaenen van Schoonhoven
- Leo de Kluijver – Kunst en Vliegwerk in de Oude Bart
- Ad de Vaal – Het gerestaureerde Stadhuis
- Peter van der Zwaal Restaureren: aandacht voor detail
- Titus Meeuws – Markt op het Doelenplein

Han van der Kop

De families Loontjens & Van Hellemondtschenken het portret van hun (over)(groot)vader aan de Stichting Behoud Cultureel Erfgoed Schoonhoven. Han van der Kop schilderde dit portret van zijn goede vriend Huub Loontjens (1906-1979) uit Maastricht, toen deze hem in 1932 in Italië bezocht. Het portret kwam niet af. Han overleed in maart 1934. Huub Loontjens studeerde in 1937 zelf af aan de Rijksakademie van Amsterdam. Hij bleef daar lector tot zijn pensioen. Loontjens was een Nederlands glazenier, mozaïekkunstenaar, schilder en tekenaar. Zijn kleindochter Jannah Loontjens is schrijfster, dichteres en filosoof.

Het schilderij heeft na 93 jaar een restauratie nodig. De stichting zet zich daarvoor in. Het blijft bijzonder dat er nog steeds werk van Han van der Kop opduikt. Zo ook weer nieuwe tekeningen en foto's uit de tijd in Italië.

Peter van der Zwaal, 26 augustus 2025

Died Visserprijs

Een prijs voor behoud van monumenten

Het is in 2025 100 jaar geleden dat Died Visser gemeentearchitect van Schoonhoven werd en hij een aantal bijzondere gebouwen heeft ontworpen waarvan een deel nu monument is. Denk aan de Jan Kortland-school, het mannenplashuis Buiten de Veerpoort, de villa aan de Spoorsingel, en nog meer. Om deze bijzondere architectonische kwaliteit te eren geven wij deze prijs voor behoud van monumenten de naam 'Died Visserprijs' voluit 'de Died Visserprijs voor behoud van monumenten'.

De commissie die een voordracht gedaan heeft aan het bestuur bestond uit Wim van As (architect), Anthony Tom (adviseur ruimtelijke kwaliteit en monumenten) en Sam Koppenaar (architectuurhistoricus). Zij hebben, lopend door Schoonhoven, drie categorieën onderscheiden: de kleine objecten, de middelgrote en de grote objecten. Twee objecten krijgen een eervollevermelding en de derde krijgt de Died Visserprijs uitgereikt op 11 september.

De achtergrond van deze prijs

In het verleden heeft de Historische Vereniging Schoonhoven een aantal keren de restauratieplaquette uitgereikt. De laatste keer dat de prijs werd toegekend was in 2011 (zie <https://historischeverenigingsschoonhoven.nl/activiteiten/plaquette-stadsherstel/>). In 2025 besloot het bestuur deze (bijna) vergeten traditie weer nieuw leven inblazen. Door deze prijs toe te kennen, spreekt zij haar waardering uit voor mensen en organisaties die zich inzetten voor het behoud van het cultuur-historisch erfgoed in de Schoonhoven in brede zin. Onder 'inzetten' verstaan wij zowel het feitelijk restaureren (het in de oude staat herstellen) van een monument, als ook het respectvol aanpassen van een gebouw of object aan de eisen van deze tijd en het ondernemen van activiteiten om behoud te realiseren. De naam van de prijs en het onderscheidingsteken zijn daarom ook aangepast. De naam wordt de Died Visserprijs.

Waarom kent de Historische Vereniging Schoonhoven deze prijs toe?

Het doel van de vereniging is 'Het wekken en onderhouden van belangstelling voor de historische aspecten van de stad Schoonhoven en haar omgeving.' De visie van de HVS is dat Erfgoed verbindt. Cultureel Erfgoed laat onze wortels zien in een (snel) veranderende wereld, het toont ons onze identiteit. Doordat wij met elkaar verhalen delen over ons verleden, voelen we ons verbonden, met elkaar en met onze leefomgeving. De verbinding met de omgeving ontstaat door erover te vertellen en bij de verhalen die wij (deels) kennen (nieuwe) vragen te stellen. 'Monumenten' zijn direct zichtbare resten van ons verleden, een aantal is uitgegroeid tot icoon van de stad, zoals de waag, de Grote Kerk, het stadhuis, de veerpoort en de watertoren. Deze gebouwen zijn echter pas interessant doordat ze in een historische omgeving staan, dus ook kleinere resten (niet allemaal architectonische hoogstandjes) verbinden ons met ons verleden. Aandacht voor het behoud van monumenten en de monumentale context is dus een uitwerking van de doelstelling van de vereniging.

Augustus 2025

